

DE ONTWIKKELINGEN OP EUROPEES NIVEAU

Van een voortrekkersrol naar een rol van complementariteit

Benelux-Beschikking M (96) 5 is sinds 1996 een innoverend en nuttig instrument gebleken voor de Benelux-regeringen, die streven naar het herstel van de trekvis in de stroomgebieden in het Benelux-gebied.

De Europese Unie heeft sindsdien strategieën uitgewerkt, wetgeving opgesteld en instrumenten ontwikkeld die ook rechtstreeks of onrechtstreeks in dienst staan van deze thematiek. Hierbij kan worden gewezen op (van de meest recente naar de oudste regelgeving):

- Verordening (EG) nr.1100/2007 van de Raad van 18 september 2007 tot vaststelling van maatregelen voor het herstel van het bestand van de Europese aal.

Hierbij dient te worden gememoreerd dat Benelux-Beschikking M (96) 5 reeds betrekking had op katadrome trekvissen, waarvan de aal deel uitmaakt. Deze recente Europese ontwikkeling geeft gewicht aan de huidige Benelux-beschikking, aangezien hiermee de op regionaal vlak op het niveau van de gemeenschappelijke (deel)stroomgebieden ondernomen activiteiten worden voortgezet.

- Richtlijn 2006/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 september 2006 betreffende de kwaliteit van zoet water dat bescherming of verbetering behoeft teneinde geschikt te zijn voor het leven van vissen.

- Europese Top van 2001 in Göteborg tijdens welke de leiders van de Europese Unie hebben toegezegd het biodiversiteitsverlies tegen 2010 een halt toe te roepen. De Europese Raad van 13 en 14 maart 2008 moedigt de lidstaten en de Commissie aan zich nog meer in te spannen om de doelstelling van 2010 te halen en ook daarna in die lijn verder te blijven werken.

Hierbij dient te worden gememoreerd dat de met Benelux-Beschikking M (96) 5 tot dusver behaalde resultaten bijdragen tot het bereiken van de door de leiders van de Europese Unie vooropgestelde doelstelling. Deze Benelux-beschikking is in dezelfde geest opgesteld.

- Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat een doelstelling van deze richtlijn erin bestaat de goede ecologische toestand of in voorkomend geval een goed ecologisch potentieel, van stromen en rivieren te bereiken voor 2015. Een gunstige situatie van de vispopulaties is een belangrijk criterium om de goede ecologische toestand of in voorkomend geval een goed ecologisch potentieel, concrete invulling te geven. Met Benelux-Beschikking M (96) 5 wordt daar sinds 1996 aan gewerkt waar het gaat over de noodzakelijke migratiemogelijkheden in de levenscyclus van vispopulaties.

Het is van essentieel belang dat deze rol van complementariteit tevens rekening houdt met de Richtlijnen 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna, en 97/62/EEG van de Raad van 27 oktober 1997 tot aanpassing aan de technische en wetenschappelijke vooruitgang van de Richtlijn 92/43/EEG, die rechtstreeks betrekking hebben op de trekvissen die van belang zijn in het kader van deze Benelux-Beschikking (o.m. zalm, prik, elft enz.)

De voorliggende actualisering van Benelux-Beschikking M (96) 5 houdt rekening met en is gebaseerd op voornoemd Europees kader teneinde een complementair en katalysatoreffect te bewerkstelligen.

Geharmoniseerde uitvoeringstermijnen

De Europese Raad van 13 en 14 maart 2008 moedigt de lidstaten en de Europese Commissie aan zich nog meer in te spannen om het biodiversiteitsverlies tegen 2010 - en daarna - een halt toe te roepen. Aangezien deze Benelux-beschikking, dankzij de verwezenlijkingen ervan, ertoe bijdraagt deze Europese doelstelling te halen, is het nodig deze ook in de periode na 2010 te laten gelden.

De vispopulatie vormt een van de biologische kwaliteitsparameters in Richtlijn 2000/60/EG (nauw verband tussen de kwalitatieve toestand van het oppervlaktewater en het duurzame herstel van vispopulaties, onder meer trekvisserij). Richtlijn 2000/60/EG vraagt doelstellingen en maatregelen ten behoeve van de vispopulatie vast te stellen. De verwijdering van migratieknelpunten (zoals stuwen, waterkrachtcentrales, pompgemalen, sluizen, enz.) is genoemd als belangrijke maatregel om een gezonde vispopulatie tot stand te brengen (toegankelijkheid van paaiplaatsen en opgroeigebieden voor juvenielen van trekvissoorten). Bij de beoordeling van de hydromorfologische kwaliteitselementen wordt continuïteit essentieel beschouwd om een goede ecologische toestand te bereiken. Voor het bereiken van een zeer goede ecologische toestand voor het kwaliteitselement hydromorfologie wordt het volgende gesteld (zie bijlage V van Richtlijn 2000/60/EG): *“De continuïteit van de rivier wordt niet verstoord door menselijke activiteiten en een onverstoord migratie van waterorganismen en sedimenttransport is mogelijk.”*. Ook voor de sterk veranderde waterlichamen of kunstmatige waterlichamen wordt het belang van continuïteit benadrukt. Een zeer goed ecologisch potentieel voor de hydromorfologische kwaliteitselementen wordt in de Richtlijn 2000/60/EG (zie bijlage V) als volgt gedefinieerd: *“De hydromorfologische omstandigheden zijn zodanig als verwacht mag worden wanneer het oppervlaktewaterlichaam alleen de effecten ondergaat die voortvloeien uit de kunstmatige of sterk veranderde kenmerken van het waterlichaam, nadat alle uitvoerbare kwaliteitsverbeteringsmaatregelen zijn genomen om te zorgen voor het beste ecologische continuum, met name voor wat betreft de migratie van fauna en geschikte paaigronden en kraamkamers.”*

Een afstemming van de uitvoeringstermijnen van deze Benelux-beschikking op de termijnen van Richtlijn 2000/60/EG zal meer samenhang en complementariteit brengen in de te nemen maatregelen en zal hun kansen op welslagen verhogen.